



METODOLOŠKO POJASNILO

Aladar Belec

ŠTEVILO ŽIVINE

To metodološko pojasnilo se nanaša na objavljanje podatkov:

- Število živine, začasni podatki, Slovenija, letno (Prva objava)
- Število živine, podrobni podatki, Slovenija, letno (Elektronska objava)



April 2024



Kazalo

1	NAMEN.....	3
2	PRAVNI OKVIR.....	3
3	ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI.....	3
4	IZBOR ENOT OPAZOVANJA.....	3
5	ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV.....	4
6	DEFINICIJE.....	5
7	POJASNILA.....	5
8	OBJAVLJANJE PODATKOV.....	7
9	REVIDIRANJE PODATKOV.....	7
10	DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA.....	8

1 NAMEN

Namen objave podatkov o številu živine je prikazati število živine na kmetijskih gospodarstvih v Sloveniji, in sicer na 1. december, ter spremembe v številu živali (goveda, prašičev, perutnine in drobnice), ki jih v določenem opazovanem obdobju redijo kmetijska gospodarstva.

2 PRAVNI OKVIR

- [Letni program statističnih raziskovanj \(LPSR\)](#)
- [Zakon o državni statistiki \(Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01\)](#)
- Uredba (ES) št. 1165/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o statistiki živinoreje in mesa

3 ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI

Enota, ki jo opisujejo objavljeni podatki je živina po vrstah in kategorijah živali.

4 IZBOR ENOT OPAZOVANJA

Enota opazovanja so kmetijska gospodarstva, ki redijo živino.

Enote so v raziskovanje o številu živine (ki je del statističnega raziskovanja Živinoreja in posejane površine v jesenski setvi (KME-DEC)) izbrane na podlagi vzorca.

Izbor kmetijskih gospodarstev v vzorec se opravi po strokovni metodologiji statističnega vzorčenja (slučajni vzorec). Na podlagi pravilno oblikovanega vzorca dobimo podatek, ki je reprezentativen za celotno državo. Vzorec tvori približno 10.000 enot (kmetijskih gospodarstev).

Vzorčni okvir za izbor kmetijskih gospodarstev v vzorec predstavlja Statistični register kmetijskih gospodarstev.

V vzorčni okvir vključimo kmetijska gospodarstva, ki zadostijo naslednjemu pragu:

- a) obdelujejo najmanj 1 ha kmetijskih zemljišč v uporabi, od tistih, ki obdelujejo
- b) manj kot 1 ha kmetijskih zemljišč v uporabi, pa tudi tista, ki uporabljajo
 - najmanj 10 arov kmetijskih zemljišč in 90 arov gozda, ali tista, ki obdelujejo
 - najmanj 30 arov vinogradov in/ali sadovnjakov, ali tista, ki redijo

- več kot 2 glavi velike živine (GVŽ), ali tista, ki obdelujejo
- od 15 do 30 arov vinogradov in redijo še do 2 GVŽ, ali tista, ki gojijo
- več kot 50 panjev čebel, ali tista, ki pridelujejo
- zelenjadnice, zelišča, jagode in gojene gobe ter cvetje in okrasne rastline za prodajo.

Vzorec kmetij se deli v štiri stratume, posamezni stratumi pa se določijo glede na to, v kateri velikostni razred kmetijskih gospodarstev spada vsaka izbrana kmetija. Vsa velika kmetijska gospodarstva se v celoti izberejo v vzorec (in ta sestavljajo stratum 1), kmetijska gospodarstva iz drugih velikostnih razredov pa so v vzorcu zastopana le v določenem deležu, in ta v svojem velikostnem razredu predstavljajo določeno utež.

Poleg družinskih kmetij, izbranih v vzorec, so v to statistično raziskovanje vključena vsa kmetijska podjetja, ki redijo živino.

5 ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV

Podatki se zbirajo letno.

Podatke o številu živali na družinskih kmetijah zbiramo v rednem letnem vzorčnem statističnem raziskovanju Živinoreja in posejane površine v jesenski setvi (KME-DEC) v decembru s telefonsko anketo, in sicer vsako leto na dan 1. december.

Podatke o številu živali v kmetijskih podjetjih in zadrugah pridobivamo z vprašalnikom za statistično raziskovanje Živinoreja in posejane površine v jesenski setvi (KME-DEC), ki ga podjetja in zadruge prejmejo po pošti.

Podatke o številu goveda pridobivamo od leta 2007 iz Centralnega registra govedi (CRG), katerega skrbnik je Ministrstvo za kmetijstvo in okolje. CRG zagotavlja podatke o spolu in starosti živali, ne zagotavlja pa podatkov o namenu reje.

Register ne vsebuje podatkov o namenu reje govedi (živali za zakol ali nadaljno rejo; krave molznice ali dojilje). V okviru raziskovanja KME-DEC s podvzorcem (cca. 1.500 enot), pridobimo podatke o številu, spolu, starosti in namenu reje. S pomočjo teh podatkov dobimo deleže o namenu reje, s katerimi ocenimo namen reje govedi iz podatkov CRG.

Subvencijske podatke uporabljamo zgolj za kontrolo zbranih podatkov v KME-DEC (velikostni red, obstoj kmetijskega gospodarstva, obseg prireje, ...). Subvencijski podatki se zbirajo na datum 01.02. (KME-DEC na datum 01.12.), zaradi razlike v referenčnem datumu zbiranja podatkov.

Podatkov o številu živali **ne zbiramo glede na lastništvo**, ampak glede na to, kdo gospodari z živalmi.

Zbiramo tiste podatke o živalih, ki so razvidni iz objavljenih podatkov, pojasnilo velja le za postavko "druga perutnina"; v to skupino spadajo pegatke, prepelice, jerebice, fazani, če so uhlevljeni na kmetijskem gospodarstvu.

6 DEFINICIJE

Govedo so domače živali vrste *Bos taurus*, *Bubalus bubalus* in *Beefalo*.

Krave molznice so krave, katerih mleko se pretežno uporablja za človeško prehrano ali za predelavo v mlečne izdelke. Sem spadajo tudi suhe krave molznice (doba presušitve).

Druge krave so krave, katerih mleko se pretežno uporablja za vzrejo telet ne glede na to, ali teleta mleko posesajo ali dobijo za krmo že namolzeno mleko. Sem spadajo tudi suhe krave rejnice, dojlje in delovne krave.

Prašiči so domače živali vrste *Sus*.

Perutnina je skupina domačih živali, v katero spadajo: **kokoši** (vrste *Gallus*), **purani** (vrste *Meleagris*), **race** (vrste *Anas*), **gosi** (vrste *Anser*), **pegatke** (vrste *Numida*) in **druga perutnina**. V postavko »druga perutnina« spadajo **prepelice** (vrste *Coturnix*), **jerebice** (vrste *Perdix*), **fazani** (vrste *Phasianus*).

Drobnica je skupina domačih živali, v katero spadajo **ovce** (vrste *Ovis*) in **koze** (vrste *Capra*).

7 POJASNILA

7.1 KLASIFIKACIJE

Podatki so objavljeni po standardni klasifikaciji NUTS na ravneh NUTS 1 in NUTS 2.

7.2 OBDELAVA PODATKOV

UREJANJE PODATKOV

Podatke smo uredili z uporabo ustreznih sistematskih in individualnih popravkov.

Več o urejanju podatkov lahko preberete v splošnem metodološkem pojasnilu [Statistično urejanje podatkov](#).

UTEŽEVANJE

Z uteževanjem izboljšujemo reprezentativnost podatkov, zbranih v raziskovanju, tako da so uteženi podatki čim bolj nepristranska ocena opazovane populacije v določeni časovni točki. Postopek uteževanja je bil določen glede na vzorčni načrt, neodgovor enote ter glede na razpoložljive pomožne populacijske spremenljivke, ki smo jih uporabili za kalibracijo. Končna utež enote je tako produkt uteži zaradi verjetnosti izbora enot, uteži zaradi neodgovora ter kalibracijskega faktorja.

DESEZONIRANJE

Postopki desezoniranja niso smiselni.

7.3 INDEKSI

Objavljamo indekse števila živine glede na prejšnje leto.

7.4 NATANČNOST

V statističnih raziskovanjih prihaja do različnih vrst napak, ki vplivajo na zanesljivost in točnost statistične ocene (npr. do vzorčnih napak, napak zaradi neodgovora, do merskih napak). Napake, ki jih lahko pripišemo slučajnim vplivom, določajo natančnost in posledično zanesljivost statistične ocene. Natančnost statistične ocene ocenimo z izračunom standardne napake (SE). Uporabnike statističnih podatkov opozorimo na manjšo zanesljivost ocene tako, da takšno oceno opremimo s posebno opozorilno oznako.

V tabelah, kjer so ocenjene populacijske vsote (zveznih) spremenljivk, ocenjena povprečja (zveznih) spremenljivk ali ocenjena razmerja populacijskih vsot (zveznih), so omejitve pri objavi določene glede na relativno standardno napako oziroma koeficient variacije (CV). V teh primerih velja:

Če je koeficient variacije (CV)

- 10 % ali manj ($CV \leq 10 \%$), je ocena dovolj zanesljiva, zato je objavljena brez omejitve;
- od 10 % do vključno 30 % ($10 \% < CV \leq 30 \%$), je ocena manj zanesljiva, zato se označi s črko M;
- večji od 30 % ($CV > 30 \%$), je ocena premalo zanesljiva za objavo, zato je nadomeščena s črko N.

Več o natančnosti statističnih ocen lahko preberete v splošnem metodološkem pojasnilu [Natančnost statističnih ocen](#).

7.5 DRUGA POJASNILA

Znamenje »z« uporabimo v primeru, ko zakrijemo podatek z namenom zaščite poročevalske enote. Podatka, ki je zaščiten zaradi zaupnosti, ne objavimo, temveč zapišemo znamenje »z«.

8 OBJAVLJANJE PODATKOV

- Podatkovna baza SiStat: [Kmetijstvo, gozdarstvo in ribištvo](#) - Živinoreja, mleko in mlečni izdelki - Živinoreja: [Število živine](#), [Zakol živine](#), [Prireja mesa in drugih živalskih proizvodov](#).

Objavljajo se absolutni podatki. Podatki so objavljeni po standardni klasifikaciji NUTS na ravneh NUTS 1 in NUTS 2

- Prva objava (Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo, Živinoreja, mleko in mlečni izdelki): »Število živine, Slovenija«.
- Elektronska objava (Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo, Živinoreja, mleko in mlečni izdelki): »Število živine, podrobni podatki, Slovenija«.
- [Statøpis](#)
- Eurostat, Statistični urad Evropske unije
- FAO (Organizacija za prehrano in kmetijstvo)

9 REVIDIRANJE PODATKOV

9.1 OBJAVLJANJE ZAČASNIH IN KONČNIH PODATKOV

Začasni podatki o številu živali za prejšnje leto se objavljajo v februarju, končni podatki za prejšnje leto pa do konca marca tekočega leta.

Objavljanje začasnih in končnih podatkov je načrtovano. Zaradi potreb uporabnikov po pravočasnih informacijah objavimo začasne podatke, ki ustrezajo merilom kakovosti uradnih statističnih podatkov, tudi če ne dosegajo kakovosti, ki jo je pri takih podatkih mogoče doseči s popolnejšim in točnejšim poročanjem. Podatke revidiramo, ker so lahko novejši, popolnejši oziroma kakovostnejši podatki bistveno boljša podlaga h kakovosti odločanja.

9.2 DEJAVNIKI, KI VPLIVAJO NA ČASOVNO PRIMERLJIVOST

Do leta 2001 smo podatke o številu živali na družinskih kmetijah zbirali s pošto anketo, od leta 2002 do leta 2007 s pomočjo anketarjev na terenu, od leta 2008 pa s telefonsko anketo.

SURS upošteva pri izkazovanju podatkov spremembe v mejah in poimenovanju kohezijskih in statističnih regij v objavah podatkov, ki se nanašajo na stanja od 1. 1. 2015 dalje. Te spremembe so v skladu z Uredbo NUTS (ES) št. 1319/2013 in pojasnjene v Posebni objavi, izdani v decembru 2013.

Na podlagi zahteve Eurostata so bili tudi podatki za leta 2007 - 2014 pripravljene po kohezijskih regijah (NUTS2), kot jih je določila nova Uredba. Podatki o številu živine skladni s spremenjeno Uredbo NUTS so objavljeni v podatkovni bazi SiStat.

10 DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

Metodološka gradiva na spletni strani SURS so dostopna na <https://www.stat.si/statweb/Methods/QuestionnairesMethodologicalExplanationsQualityReports>.

- Vprašalnik:
 - Statistično raziskovanje o živinoreji in posejanih površinah v jesenski setvi (KME-DEC)

področje: Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo, podpodročje: Živinoreja, mleko in mlečni izdelki

- Poročilo o kakovosti za raziskovanje:
 - Statistično raziskovanje o živinoreji in posejanih površinah v jesenski setvi (KME-DEC)

področje: Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo, podpodročje: Živinoreja, mleko in mlečni izdelki